

पुरंदर उपसा सिंचन योजनेचे परिचलन सुरळीत होण्याच्या दृष्टीने स्थापत्य यांत्रिकी व विद्युत दुरुस्ती व इतर अनुषंगिक कामांच्या विशेष दुरुस्ती कामास प्रशासकीय मान्यता.

महाराष्ट्र शासन

जलसंपदा विभाग,

शासन निर्णय क्रमांक:प्रमाप्र-२०२४/(प्र.क्र.१६७/२०२४)/सिंव्य(कामे)

मंत्रालय, मुंबई-४०००३२

दिनांक: १५ मार्च २०२४

वाचा:-

१. कार्यकारी संचालक, महाराष्ट्र कृष्णाखोरे विकास महामंडळ, पुणे यांचे पत्र. जा.क्र. मकृखोविम १६/(३९०/२०२३)/सिंव्य३/११४०/२०२३ दिनांक १७/०२/२०२४.
२. शासननिर्णय-२०१७/५६६/१७/सिंव्य(कामे), दि.३१/०८/२०१८.
३. शासननिर्णय-२०१८/५५१/१७/सिंव्य(कामे), दि.२७/११/२०१८.
४. शासननिर्णय-२०१३/७८५/१३/सिंव्य(कामे), दि.१/८/२०१९.
५. शासनपरिपत्रक-प्रमा२०१३/७८५/१३/सिंव्य(कामे), दि.१६/९/२०२१.
६. शासनपरिपत्रकक्रमा-२०१३/(७८५/१३/(सिंव्य(कामे), दि.१/१/२०१५.
७. शासन निर्णय क्रमांक संकिर्ण-२०२२/प्र.क्र.५१६/२०२२/सिंव्य(कामे) दिनांक १४/०३/२०२३.

प्रस्तावना:-

पुरंदर उपसा सिंचन योजनेचा जलस्रोत मुळा - मुठा नदीवर मौजे कोरेगाव मुळ येथील को. प. बंधारा भिवरी येथे असून योजनेचा वार्षिक पाणी वापर ११३.२७ Mm३ (४.०० टी.एम.सी.) आहे. पुरंदर उपसा सिंचन योजनेच्या मंजुरी प्राप्त संकल्पनानुसार काम करण्यात येत असून या अंतर्गत प्रकल्पीय २५४९८ हे. क्षेत्रासाठी ४.०० टी.एम.सी. पाण्याचे नियोजन झालेले आहे. पुरंदर उपसा सिंचन योजना महाराष्ट्र कृष्णा खोरे विकास महामंडळांतर्गत पश्चिम महाराष्ट्र प्रदेशामध्ये आहे. योजनेसाठी खडकवासला कॉम्प्लेक्समधील एकूण ३३.९७ अ.घ.फू.पाणी वापरामधून ४.०० अ.घ.फू. तरतूद आहे. पुणे व पिंपरी चिंचवड शहरातून सांडपाण्याद्वारे उपलब्ध होणा-या पाण्याच्या पुनर्वापराद्वारे उपलब्ध होणा-या पाण्यावर योजना नियोजित आहे. योजनेचा उदभव मुळा-मुठा नदी असून मौजे कोरेगावमुळ ता.हवेली येथे मुळामुठा नदीतून सहा टप्प्यामध्ये ३७२ मी. पाणी उचलून हवेली पुर्वभाग, पुरंदर, दोंड व बारामती तालुक्यातील ६३ गावामधील एकूण २५४९८ हे. क्षेत्राकरिता बंदपाईप वितरण व्यवस्था करण्यात आलेली आहे. प्रकल्पांतर्गत टप्पा क्रमांक १ ते ६ अशी सहा पंपगृहे, १५.५० कि.मी. लांबीची

रायझिंग मेन, प्रत्येक पंपगृहाचे ठिकाणी ३३के.व्ही.सबस्टेशन, थेट फिडर transmission Line, पाणी वितरणासाठी पाच वितरणकुंड, प्रतिजलाघात उपाय योजनेसाठी सर्जटँक तसेच वितरण व्यवस्थेसाठी शिंदवणे, कुपटेवाडी, दिवे, राजेवाडी, जाधववाडी, वाघापूर, माळशिरस, बारामती या मुख्य वितरिका व त्यावरील ब्रांचेस व लघुवितरिका अशी एकूण ३५० कि.मी. लांबीची पाईपलाईन असा एकूण योजनेचा आराखडा आहे.

पुणे जिल्ह्यातील हवेली (पुर्व भाग), दौंड, पुरंदर बारामती तालुक्यातील अवर्षण प्रवण क्षेत्रासाठी योजना हाती घेण्यात आली आहे. या भागात वार्षिक पर्जन्यमान ४०० ते ६०० मि.मी. इतके आहे. योजनेची प्रकल्पीय सिंचन क्षमता २५४९८ हेक्टर असून त्यापैकी २४९९८ हेक्टर सिंचन क्षमता निर्मिती झाली आहे. उर्वरित ५०० हेक्टर क्षेत्रावर नागरीकरणामुळे सिंचन निर्मिती होऊ शकत नाही पावसाळ्यात नदीचे पाणी व इतर वेळी पुणे शहरातून उपलब्ध होणारे सांडपाणी कोरेगाव मुळ येथील बंधान्यातून उपसा करून वापरण्यासाठी सदरची योजना आखण्यात आलेली आहे. ईस्त्रायलच्या धर्तीवर सांडपाण्यावर चालणारी देशातील ही पहिलीच योजना आहे.

पुरंदर उपसा सिंचन योजना ही सांडपाण्यावर चालत असल्याने योजनेस ज्या ठिकाणी वॉल्व्ह, विमोचक (Outlet), जोडणी (Connections) आहेत अशा ठिकाणी गंज लागण्याचे प्रमाण जास्त आहेत. त्यामुळे योजनेचे वॉल्व्ह फुटून ते हवेत उडण्याचे अपघात देखील झालेले आहेत. सदर योजना कार्यान्वित झाल्या पासून पंपगृहांची कोणत्याही प्रकारची देखभाल दुरुस्तीची कामे करण्यात आलेली नाही. योजनेचे योग्य रीतीने परिचलन होण्यासाठी सदर देखभाल दुरुस्तीची व इतर अनुषंगिक कामे करून घेणे अत्यावश्यक आहे.

पुरंदर उपसा सिंचन योजने अंतर्गत सिंचन क्षेत्राला पुरेसे पाणी मिळत नसल्याबाबत तेथील लाभधारक शेतकरी व संबंधीत लोकप्रतिनिधींनी वेळोवेळी तक्रार केलेली आहे. योजनेचे परिचलन सुरळीत होण्याचे दृष्टीने योजनेचे पंपगृह व वितरण प्रणाली सुस्थितीत असणे आवश्यक आहे. परंतु सदर योजनेचे पंपगृह व वितरण प्रणालीमध्ये विविध ठिकाणी दुरुस्तीची कामे रखडलेली असल्याने योजनेचे परिचलन करण्यास अडचण निर्माण होत आहे. सदर योजनेचा लाभ हा अवर्षण भागातील शेतकरी घेत असल्याने योजना विनाव्यत्यय सुरळीतपणे कार्यान्वित राहणेबाबत स्थानिक शेतकरी व लोकप्रतिनिधी यांचेमार्फत योजनेची दुरुस्ती कामे लवकरात लवकर पूर्ण होणेस्तव

मागणी होत आहे. योजनेचे योग्य रीतीने परिचलन होण्यासाठी सदर देखभाल दुरुस्तीची व इतर अनुषंगिक कामे करणे अत्यावश्यक आहे

या पार्श्वभूमीवर पुरंदर उपसा सिंचन योजनेचे परिचलन सुरळीत होण्याच्या दृष्टीने स्थापत्य, यांत्रिकी व विद्युत घटकांच्या दुरुस्तीच्या व इतर अनुषंगिक कामांच्या विशेष दुरुस्ती प्रस्तावास प्रशासकीय मान्यता देण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती त्याअनुषंगाने शासन पुढीलप्रमाणे निर्णय घेत आहे.

शासन निर्णय:-

महाराष्ट्र कृष्णा खोरे विकास महामंडळ, पुणे अंतर्गत पुरंदर उपसा सिंचन योजनेचे परिचलन सुरळीत होण्याच्या दृष्टीने स्थापत्य, यांत्रिकी व विद्युत दुरुस्ती व इतर अनुषंगिक कामांच्या रू ४९,१२,५३,७०१ /- (रू. एकोणपन्नास कोटी बारा लक्ष त्रेपन्न हजार सातशे एक फक्त) एवढ्या खर्चाच्या प्रस्तावास विशेष दुरुस्ती अंतर्गत खालील अटींच्या अधीन राहून सोबतच्या प्रपत्रानुसार प्रशासकीय मान्यता प्रदान करण्यात येत आहे.

- १) तांत्रिक मान्यता तांत्रिक मान्यता , निविदा प्रक्रिया , कामाचे नियोजन व पूर्णत्व , प्रशासकीय मान्यतेच्या मर्यादेत खर्च करणे इ. बाबींसाठी प्रचलित शासन निर्णय / परिपत्रके यांचे पालन करणे बंधनकारक राहिल.
- २) प्रस्तावित कामांमुळे होणाऱ्या खोदकाम तोडफोड याद्वारे उपलब्ध होणारे बांधकाम साहित्याचा पूर्ण वापर करून बचत साधावी.
- ३) सदर अंदाजपत्रकातील कामांसाठी कोणत्याही प्रयोजनार्थ सर्वसाधारणपणे मंजूर प्रशासकीय मान्यतेच्या मर्यादेबाहेर जाऊन, निधी वितरण अथवा अतिरिक्त खर्च करता येणार नाही.
- ४) प्रशासकीय मान्यता म्हणजे अहवालातील तांत्रिक बाबी अथवा निविदा विषयक क्षेत्रीय स्तरावरील निर्णयास मान्यता गृहीत धरली जाणार नाही.
- ५) सदर दुरुस्ती काम सुरु करण्यापूर्वी प्रकल्पाच्या लाभक्षेत्रांतर्गत यापूर्वी स्थापित पाणी वापर संस्थाकडे काम पूर्ण झाल्यानंतर लाभक्षेत्र हस्तांतरीत करणेची संपुर्ण जबाबदारी क्षेत्रीय अधिका-यांची राहिल .

- ६) प्रस्तावित दुरस्तीकामांद्वारे आर्वतन काळात मोठ्या प्रमाणात होणारी गळती रोखणे तसेच विसर्ग क्षमता वाढविणे व पाणी बचत करण्याची जबाबदारी क्षेत्रीय अधिकारी यांची राहिल.
- ७) प्रत्यक्ष काम सुरु होण्यापूर्वी भिवरी को.प.बंधा-याच्या guide wall संकल्पनास सक्षम स्तरावर मान्यता घ्यावी.
- ८) सदर दुरस्ती काम पूर्ण झाल्यानंतर पुरंदर उपसा सिंचन योजनेचे योग्य रितीने परिचालन करून संपूर्ण २५४९८ हे प्रकल्पीय सिंचन क्षेत्रास पाणी देण्याची जबाबदारी क्षेत्रीय अधिका-यांची राहिल.
- ९) मुळा मुठा नदीत पुणे महानगरपालिके मार्फत सोडण्यात येणा-या प्रकीया रहीत /अंशतः प्रकीया केलेल्या सांडपाण्याबाबत कायम स्वरुपी उपाय योजना करणेबाबत व त्याची खात्री क्षेत्रीय स्तरावर करण्यात यावी.
- १०) यांत्रिकी व विद्युत घटकांच्या अंदाजपत्रकास सक्षम स्तरावर तांत्रिक मान्यता घ्यावी.
- ११) पुरंदर उपसा सिंचन योजने अंतर्गत नियमानुसार पाणीपट्टी वसुली होत असल्याबाबतची खात्री अधीक्षक अभियंता यांच्या स्तरावर करण्यात यावी.
- १२) पुरंदर उपसा सिंचन योजनेच्या वितरण कुंड क्र १ मधील शासकीय जागेमधील अतिक्रमण काढल्यानंतरच प्रत्यक्ष कामास सुरुवात करावी.
- १३) पुरंदर उपसा सिंचन योजना ही सांडपाण्यावर आधारित आहे. तथापि पुणे महानगर पालिका प्रक्रिया न करता मुळा मुठा नदीमध्ये पाणी सोडत असल्याचे दिसून येते याचा परिणाम स्थानिक व अस्थानिक लोकांच्या आरोग्यावर वर होत असल्याने निर्मित सांडपाण्यावर पूर्णतः प्रक्रिया करून ते नदीत सोडणे असल्याबाबतची खात्री क्षेत्रीय स्तरावर करण्यात यावी .
- १४) पुरंदर उपसा सिंचन योजनेच्या मंजूर सुप्रमा मधील 'पी - देखभाल' अंतर्गत ४.५५ कोटीच्या

एकत्रित यांत्रिकी व स्थापत्य कामे करण्यास मान्यता देण्यात आलेली आहे. विशेष दुरस्ती

प्रस्तावात या कामाची पुनरावृत्ती होणार नाहीतसेच सदर कामे विशेष दुरुस्ती प्रस्तावातून

वगळण्यात यावीत याची खात्री झाल्याशिवाय तांत्रिक मान्यता देण्यात येवू नये.

प्रस्तावित कामासाठी होणारा खर्च ४७०० मोठे पाटबंधारे प्रकल्प यावरील भांडवली खर्च, ८०-सर्वसाधारण, १९०-सार्वजनिक क्षेत्रातील व इतर उपक्रमातील गुंतवणुका विशेष दुरुस्ती / विस्तार व सुधारणा कार्यक्रमा अंतर्गत भाग भांडवली अंशदान (०४)(०२) महाराष्ट्र कृष्णा खोरे विकास महामंडळ, भाग भांडवली अंशदान (उर्वरीत महाराष्ट्र) (कार्यक्रम) (४७०० ०२३८) (योजनांतर्गत) ५४ गुंतवणुका या लेखाशिर्षा खाली टाकुन मंजुर अनुदानातून भागवावा.

या कामास प्रदान करण्यात आलेली प्रशासकीय मान्यता सिंव्य (कामे) कार्यासनाच्या नोंदवही मध्ये क्र. ६१ सन २०२३-२४ मध्ये नोंदविण्यात आलेली आहे.

नियोजन विभागाच्या अनौपचारिक संदर्भ क्र. १२६/२४ कार्यासन १४३४ दि १२-०३-२०२४ व वित्त विभागाच्या अनौपचारिक संदर्भ क्र. १३१/व्यय १२ दि १२-०३-२०२४ नुसार हा शासन निर्णय निर्गमित करण्यात येत आहे.

सदर शासन निर्णय संकेतस्थळावर www.maharashtra.gov.in उपलब्ध करण्यात आला असून त्यांचा संगणक संकेतांक २०२४०३१६१४३४३५४५२७ असा आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(न.गौ.बसेर)

शासनाच्या उपसचिव

सोबत:सहपत्र

प्रत:-

- १) मा.राज्यपाल यांचे सचिव,
- २) मा.मुख्यमंत्री यांचे प्रधानसचिव,
- ३) मा.उपमुख्यमंत्री (जलसंपदा)/ मा.उपमुख्यमंत्री (वित्त) यांचे प्रधानसचिव,
- ४) मा.अध्यक्ष/उपाध्यक्ष, विधानसभा, विधानभवन, मुंबई
- ५) मा. उपसभापती, विधानपरिषद, विधानभवन, मुंबई
- ६) मा.विरोधीपक्षनेते, विधानसभा, मुंबई यांचे कार्यालय, विधानभवन, मुंबई
- ७) मा.विरोधीपक्षनेते, विधानपरिषद, मुंबई यांचे कार्यालय, विधानभवन, मुंबई
- ८) अ.मु.स.(वित्त) यांचे स्वीयसहायक, जलसंपदा विभाग, मंत्रालय, मुंबई,

- ९)अ.मु.स.(नियोजन)यांचेस्वीयसहायक,जलसंपदाविभाग,मंत्रालय,मुंबई,
१०)अमुस(जलसंपदा)यांचेस्वीयसहायक,जलसंपदाविभाग,मंत्रालय,मुंबई,
११)सचिव(जसंव्यवलाक्षेवि)यांचेस्वीयसहायक,जलसंपदाविभाग,मंत्रालय,मुंबई,
१२)सचिव(प्रकल्पसमन्वय)यांचेस्वीयसहायक,जलसंपदाविभाग,मंत्रालय,मुंबई,
१३)महालेखापाल-१(लेखावअनुज्ञेयता/लेखापरीक्षा),महाराष्ट्रराज्य,मुंबई,
१४)महालेखापाल-२(लेखावअनुज्ञेयता/लेखापरीक्षा),महाराष्ट्रराज्य,नागपूर,
१५)कार्यकारीसंचालक,महाराष्ट्रकृष्णाखोरेविकासमहामंडळ,पुणे
१६)मुख्यअभियंता(जसं),जलसंपदाविभाग,पुणे
१७)आंतरवित्तसल्लागारवसहसचिव,जलसंपदाविभाग,मंत्रालय,मुंबई,
१८)अधीक्षकअभियंता,पुणे पाटबंधारे मंडळ,पुणे
१९)कार्यकारीअभियंता,उअपसा सिंचन व्यवस्थापन विभाग,पुणे
२०)सि.व्य.(कामे)कार्यासन संग्रहार्थ.

शासन निर्णय क्रमांक:प्रमाप्र-२०२४/(प्र.क्र.१६७/२०२४)/सिंव्य(कामे),

दि. १५/०३/२०२४चे सहपत्र

अ.क्र.	Description of Item	प्रस्तावीत अंदाजपत्रकाची किंमत
A	CIVIL WORK	
	Removing silt from DC-२ & sump well of PH--५	५३०९०२७
	Const. of compound wall of PLIS at DC-१	१४९८०२३
	Const. of Guide Wall at K.T. Weir Bhivari	६१५७३२९९
	M & R to Rajewadi&Malshiras Dy Ch. DC-२ to ३००m	३००९९४३५
	Providing & Supplying and laying air valve scour valve & Sluice Valve & M.S. Pipe on PLIS Raising main from PH-१ to PH-६	३७३६५८६३
	Providing Guard Railing & Repairs to Roadway of K.T. Weir Bhivri Tal-Haveli Dist-Pune	७५७०७३८
	TOTAL CIVIL WORK COST	१४३४१६३८५.००
B	ELECTRIC WORK	५९२८५४६५
C	Mechanical Work	१९६८६२२५२
	Total Work Cost (A+B+C+D)	३९९५६४१०२
७	Royalty	३७८५४९७
८	१%विमा	३९९५६४१.००
९	१८%GST	७१९२१५३८.००
१०	३%Contingencies	११९८६९२३.००
११	Total Rs	रु. ४९१२५३७०१.००

(न.गौ.बसेर)
शासनाच्या उपसचिव